

Guldmedalj till skogens väktare

Mats Karström från Vuollerim i Norrbotten har fått Skogsstyrelsens förtjänstmedalj i guld för sin inventeringsmetodik som bygger på identifiering av gammal och skyddsvärd skog med hjälp av indikatorarter. Metodiken att kvantifiera naturvärden har förts vidare till flera tusen personer. och räddat över 100 i Jokkmokks kommun.

Foto: Anna Bergström

– Det kändes väldigt speciellt, roligt och hedrande att få det här priset av just Skogsstyrelsen. Lite som ett erkännande för lång och trogen tjänst, säger Mats Karström med ett leende. Han lockades upp till Vuollerim från Mälardalen för 25 år sedan. Som ung naturintresserad gymnasielärare och biolog var det ett äventyr att komma till en helt utforskad trakt, fylld av urskogar och i forskningssammanhang helt vit fläck på kartan.

– Det var en skattkista att börja utforska. Jag var ute 200 dagar på ett år och inventerade djur och växter. Här var det också så stora kontraster, antingen urskog eller kalhygge, minns han.

Steget Före

Han började engagera sig i Naturskyddsföreningen och man bildade en lokal skogsgrupp i Jokkmokk.

– På 1970-80-talen var det ett mycket storskaligt och brutalt skogsbruk som kom att leda till att en naturvårdsdebatt startade. Men det fanns ingen metodik för att beskriva skyddsvärda skogar, berättar Mats Karström.

Han utvecklade då en idé om hur man kan kvantifiera naturvärden på ett enkelt sätt. Metoden kallades Steget Före. Man ville ligga steget före skogsmaskinerna och hitta de skyddsvärda skogarna innan de avverkades.

Utbildat tusentals

Metoden kom i rätt tid och har väckt stort intresse hos både myndigheter, naturvårdsorganisationer och skogsföretag, nationellt och internationellt.

– Jag har utbildat omkring 5000 personer i detta, både folk som jobbar med skogsbruk och biologer som vill lära sig metoden. Och vi har skyddat åtminstone 100 skogar i Jokkmokks kommun.

Sedan metoden började tillämpas har Sveaskog bildat ekoparker, det har skapats naturreservat och Vattenfall har avsatt värnområden. I Jokkmokks kommun är det främst statliga skogar och stora skogsbolags marker som har berörts.

– Det är skönt att det är på det viset för jag förstår ju att det är ett helt annat problem om det är små privata skogsägare som har ärvt skogen och skött den i generationer. Med miljöcertifierade stora bolag handlar det mer om att se till att de slår vakt om mångfald och värnar om naturvärden som de har lovat, menar Mats Karström.

Stolt över sin skog

För privata markägares del hoppas han att man också ska kunna nyttja metoden för att hitta naturvärden som man kan känna stolthet och glädje för på sina marker.

Själv har han gått ner i tid som lärare för att kunna vara mer ute i naturen och njuta av den lustfyllda källa som skogen kan vara.

Anna Bergström Frilans

Fotnot: Mats Karström har även tilldelats Edbergpriset och ArtDatabankens Naturvårdspris för sitt banbrytande arbete och för sina insatser för vård och skydd av gammelskogar och biologisk mångfald.